

VASAGYMNASIET
– mot framtiden!

Källförteckning

instruktioner och mallar

Sammanställd av
Kerstin Berggren, gymnasiebibliotekarie
Version 2023:3
Senast reviderad 20230921

1 Inledning	1
2 Språk	1
2.1 Källhänvisningar	1
2.2 Referatmarkörer	2
2.3 Citat	2
3 Personlig kommunikation	3
4 Intervjuer och enkäter	3
5 Tryckta källor och litteratur	3
5.1 Böcker	3
5.2 Kapitel som skrivits av olika författare	3
5.3 Tidningsartikel	4
5.4 Tidskriftsartikel	4
5.5 Artikel i uppslagsverk	4
5.6 Tidningsartikel i databas	4
5.7 Tidskriftsartikel i databas	4
5.8 Lagar och domslut	5
5.9 Webbsidor	5
5.10 Databaser (elektroniska uppslagsverk)	5
5.11 Sociala medier	6
5.12 Blogg	6
5.13 Film	6
5.14 Radio	6
5.15 Podd	6
5.16 TV	7
5.17 Video	7
5.18 Illustrationer: figurer och tabeller	7
6 Källförteckning	8
7 Bilagor	1

1 Inledning

En mycket viktig avsikt med det som står i källhänvisningar och källförteckning är att visa var man har hämtat sin information och att läsaren ska kunna hitta informationen och läsa själv. Det ska alltså inte vara någon tvekan om vad och var du har hittat dina uppgifter. Det ska tydligt framgå om det är din egna analys eller information från en källa. Allt material som du refererar till eller citerar i din uppsats ska finnas i källförteckningen. Alla källor i källförteckningen ska också finnas med i ditt arbete. Börja spara dina uppgifter till källförteckningen redan när du hittar materialet.

Material som du bara läst och inte använder i uppsatsen ska inte finnas i källförteckningen.

Källhänvisningar och källförteckning ska vara korrekta och vara konsekvent utformade, alltså att de följer en mall.

Här följer instruktioner för olika typer av dokument. Leta reda på det som stämmer med ditt material. Först i varje del kommer en mall. Använd den gärna som ”fylla-i-övning”.

Notera att du helst ska utesluta de långa adresserna till olika databaser, utan istället ange till exempel tidningens korta adress eller databasens korta adress. I den slutgiltiga förteckningen ska källorna presenteras i bokstavsordning. Den här mallen utgår från Harvardsystemet.

- Författare/redaktör (om det finns angivet)
- Utgivningsår
- Titel
- Förlag (för böcker)
- Tidskriftens/tidningens namn
- Årgång/nummer
- Sidhänvisning
- Webbadress och datum då du läste texterna

2 Språk

Det är din text som ska bära uppsatsen genom att du ska använda egna ord och formuleringar, föra egna resonemang och dra slutsatser. Ditt språk ska vara neutralt, använd inte talspråk men krångla inte heller till språket. Använd relevanta begrepp och uttryck inom området.

2.1 Källhänvisningar

När du skriver en rapport ska du vara noggrann med att ange varifrån du hämtar uppgifterna, Det ska klart framgå vilket underlag du har för det du skriver, vad som är dina egna åsikter och slutsatser och det ska också vara lätta att hitta källan för den som vill läsa eller kontrollera. Det är lika viktigt att ange böcker och artiklar som material från internet.

Det finns flera olika system för att ange källor och reglerna för hur man gör skiljer sig åt. Blanda inte ihop systemen utan var konsekvent och använd bara ett system. På Vasagymnasiet använder vi **Harvardmodellen** och det innebär att du i den löpande texten anger din källa inom parentes i direkt anslutning till citatet. Det kan se ut så här:

Anders Johnson (2015) berättar i tidskriften *Företagshistoria* om hamnarbetarnas historia.

I artikeln *Hamnarbetarna - en mytomspunnen kår* (2015) förklarar Anders Johnson titlar och öknamn på arbetarna.

”Mindre skötsamma dagdrivare och tillfällighetsarbetare” gav hamnarbetarna dåligt rykte påpekar Johnson (2015).

Psoriasis, som kan debutera under hela livet, är troligen ärftlig menar Mona Ståhle (2017). De flesta insjuknar dock före 30 års ålder. Kvinnor och män drabbas...

Thomas Tängdén (2014, s 80f) pekar på att problemen med resistent bakterier påverkar hela samhället, både ekonomiskt och mänskligt.

Flera samtalsstilar finns beskrivna när det gäller kommunikation med patienter med Alzheimers sjukdom (Cedersund, 2000, s 49f).

Cedersund (2000, s 49f) beskriver flera samtalsstilar när det gäller kommunikation med patienter med Alzheimers sjukdom.

Nilsson-Rönnqvist (2015) hävdar att...

Professor Annica Dahlström vid Göteborgs universitet beskriver skillnader mellan mäns och kvinnors hjärnor (Olson, 2007, s 176).

Observera att man inte skriver ut all information i källhänvisningen. Det görs istället i källförteckningen. Exemplet ovan ser ut så här i källförteckningen:

Johnson, Anders (2015). Hamnarbetarna - en mytomspunnen kår. *Företagshistoria*, (4), ss. 12-15

Ståhle, Mona (2017). Psoriasis är en hudsjukdom med många ansikten. *Läkartidningen*
<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Temaartikel/2017/10/Psoriasis-ar-en-hudsjukdom-med-manga-ansikten/> [hämtat 2019-01-11]

Tängdén, Thomas (2014). Ska vi vara rädda för att resa? Ingår i *Antibiotika - boten eller hoten*. Stockholm: Formas, ss. 73-81.

Cedersund, Elisabeth (2000). *Samtal i äldreomsorgen*. Lund: Studentlitteratur

Nilsson-Rönnqvist, Åsa (2015). Många svenskar tål inte gluten - men får ingen diagnos. *Dagens Nyheter*, 18 juli, Nyheter ss 8-9

Dahlström, Annica (2012). Kvinnors och mäns hjärnor. Ingår i *Hjärnan*. 2 rev. utg. Stockholm: Karolinska inst., ss. 199-212.

2.2 Referatmarkörer

När du skriver referat bör du använda referatmarkörer för att göra tydligt för läsaren att det är ett referat och inte din egen originaltext. Exempel på sådana är: anger, anser, argumenterar för, bedömer, belyser, berättar, beskriver, betonar, diskuterar, drar slutsatsen, framhåller, framhäver, frågar sig om, frågar sig varför, föreslår, förklarar, förnekar, försäkrar, gör gällande, hävdar, hänvisar till, ifrågasätter, insisterar, invänder, jämför, konstaterar, lyfter fram, meddelar, menar, nämner, poängterar, problematiserar, påminner om, påpekar, påstår, påtalar, redogör för, reflekterar, redovisar, sammanfattar, skriver, slår fast, syftar på, säger, tror, tycker, understryker, undrar, utgår från, visar.

2.3 Citat

Citat ska alltid vara exakta. Man får inte lägga till eller ta bort text. Citat ska tolkas i sitt eget sammanhang, inte i det sammanhang du använder det. Du ska alltid tala om varifrån citatet kommer. Citatet omges med "citattecken".

”Risken för skogsbrand, stor eller liten, har inte ingått i någon aktörs riskinventering” (Sjöqvist 2015, s 152).

Blir citatet längre än två rader gör man ett så kallat blockcitat. Observera den mindre teckenstorleken och att det inte ska vara citattecken.

Samhällets beroende av fungerande elektroniska kommunikationer vid stora olyckor och extraordinära händelser är stort. Vid ett antal tidigare händelser av katastrofkaraktär har behoven av kommunikation överskridit tillgänglig kapacitet (Sjöqvist 2015 s. 212).

3 Personlig kommunikation

Till personlig kommunikation hör muntliga källor som intervjuer, telefonsamtal och föreläsningar men också e-post och brev. Ta med så mycket information så att personens roll, sammanhanget och datumet för kommunikationen framgår.

Du ska alltid ha tillstånd från personen i fråga innan du refererar och har du lovat att personen ska vara anonym måste du hålla ett sådant löfte. Om möjligt ska du spara en kopia på er kommunikation.

Exempel:

Andersson, Anna, bibliotekarie på Centralskolan, Karlstad. 2023-03-01, föreläsning

Pettersson, Anna, ordförande i Röda Korset, Arboga. 2022-11-26, telefonintervju

Nilsson, Maria, skolkurator. 2023-01-20, e-post

Smith, Veronica, professor vid institutionen för fysik, Umeå universitet. Norrskén, 2023-03-12, föreläsning

4 Intervjuer och enkäter

Informant 1: högstadielklass årskurs 8, Umeå kommun. 12 flickor och 12 pojkar, 2022-05-09, webbenkät

Lågstadielärare, 51 år. 2023-02-01, intervju

Alva, student, 23 år. 2023-02-02, intervju (anonymiserad, namn i bokstavsordning)

Filip, student, 21 år. 2023-02-03, intervju

Hanna, student, 18 år. 2023-02-04, intervju

5 Tryckta källor och litteratur

5.1 Böcker

Författare (år). <i>Bokens titel</i> . Förlag

Cedersund, E. (2000). *Samtal i äldreomsorgen*. Studentlitteratur

Olsson, L. & Josephson, A. (red.) (2012). *Hjärnan*. 2 rev. utg., Karolinska Institutet University Press

5.2 Kapitel som skrivits av olika författare

Kapitelförfattare (år). Kapitelrubrik. Ingår i <i>Bokens titel</i> . Förlag, sidhänvisning
--

Ekengren, J. (2004). När livet kretsar kring en romersk ring. Ingår i Andersen, Mark B. & Fallby, J. (red.) *Guiden till idrottspsykologisk rådgivning*. SISU, ss. 93-113

5.3 Tidningsartikel

Artikelförfattare (år). Artikelrubrik. *Tidningens namn*. Datum, eventuellt ytterligare upplysning
Notera att du helst ska utesluta de långa adresserna till olika databaser, utan istället ange till exempel tidningens korta adress eller databasens korta adress.

Nilsson-Rönqvist, Å. (2015). Många svenskar tål inte gluten - men får ingen diagnos. *Dagens Nyheter*, 18 juli, Nyheter ss 8-9

5.4 Tidskriftsartikel

Artikelförfattare (år). Artikelrubrik. *Tidskriftens namn*, nummer, sidhänvisning

Erath, A. (2015). När elden har slocknat : möt dem som drabbades av branden. *Modern Psykologi*, (1), ss. 38-47

5.5 Artikel i uppslagsverk

Uppslagsord (år). Ingår i *uppslagsverkets namn*. Band. Förlag, sidhänvisning

Friluftsförbundet (1992). Ingår i *Nationalencyklopedin*. Bd 7. Bra böcker, s. 45

5.6 Tidningsartikel i databas

Författare (år). Artikelrubrik. *Tidningens namn*, datum. Tillgänglig: databasens namn eller URL [hämtat datum]
Notera att du helst ska utesluta de långa adresserna till olika databaser, utan istället ange till exempel tidningens korta adress eller databasens korta adress.

Nilsson-Rönqvist, Å. (2015). Många svenskar tål inte gluten – men får ingen diagnos. *Dagens Nyheter*, 18 juli. Tillgänglig: <http://www.dn.se> [hämtat 2015-08-05]

Nilsson-Rönqvist, Å. (2015). Många svenskar tål inte gluten – men får ingen diagnos. *Dagens Nyheter*, 18 juli. Tillgänglig: Updatum [hämtat 2015-08-05]

5.7 Tidskriftsartikel i databas

Författare (år). Artikelrubrik. *Tidskriftens namn*, datum. Tillgänglig: databasens namn eller URL [hämtat datum]

Andreasson, J., (2010). Fotbollens arbetarklass. *Svensk idrottsforskning* (4), ss 11-15.
<https://centrumforidrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/04/Fotbollens-arbetarklass.pdf>

Friström, A. (2015). Efter branden. *Sveriges natur*. <http://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/2015-3/efter-branden> [hämtat 2018-01-20]

Höjer, H. (2015). Här såldes svenska sjömän som slavar. *Forskning & framsteg*.
<http://fof.se/tidning/2015/4/artikel/har-saldes-svenska-sjoman-som-slavar> [hämtat 2018-01-25]

5.8 Lagar och domslut

SFS-nummer *Lagens titel*. Departement

Ta med all information om domen i den löpande texten. För tydlighets skull tar du med en kort notering i källförteckningen.

SFS 2010:800 Skollag. Utbildningsdepartementet

Svea hovrätt beslut, 2016-04-05, mål ÖH 6216-5

Uppsala tingsrätt, dom 2016-12-30 i mål nr B 5953-6

5.9 Webbssidor

Författare (år). *Titel*. URL [hämtat datum]

OBS! När avsändaren är en organisation, myndighet, företag eller liknande och det saknas en författare blir organisationens namn huvuduppslag. Se exemplet med Skolverket.

Engström, L.-M. (2005). *Barnidrott och vuxenmotion som kulturella uttryck*.
<http://www.idrottsforum.org/articles/engstrom/engstrom050831.html> [hämtat 2017-12-19]

Gad, V. (2017). *Därför är dina kläder ett hot mot klimatet*. KIT.
<https://kit.se/2017/05/02/85794/darfor-ar-dina-klader-en-stor-miljobov/> [hämtat 2019-06-12]

Markstedt, C. J. (2014). *Alfred Nobel - en mångsidig man*. <https://www.sorummet.se/faktaartiklar/alfred-nobel-en-mangsidig-man>[hämtat 2018-01-26]

Miljönytta (2015). *Nya material formar framtiden*. <http://miljonytta.se/framtid/nya-material-formarframtiden/> [hämtat 2018-01-31]

Skolverket (2016). *Ansvar för elevernas arbetsmiljö*. <https://www.skolverket.se/fran-skola-tillarbetsliv/apl/2.7151> [hämtat 2018-02-02]

5.10 Databaser (elektroniska uppslagsverk)

Författare (år). *Titel*. *Sidans huvudman*. URL [hämtat datum]

OBS! När du bara har databasens namn och det saknas en författare blir databasens namn huvuduppslag. Är det en fritt tillgänglig databas anger du URL och läsdatum. Är det en betaldata skriver du "Tillgänglig..." och läsdatum.

Notera att du helst ska utesluta de långa adresserna till olika databaser, utan istället ange till exempel tidningens korta adress eller databasens korta adress.

1177 Vårdguiden (2017). Tinnitus. <https://www.1177.se/Vastmanland/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Tinnitus/> [hämtat 2017-09-12]

The Gale encyclopaedia of science (2015) Pluto. Tillgänglig: Science in context [hämtat 2018-02-02]

Karlsson, L. (red.) (2017). Somalia : aktuell politik. Ingår i *Landguiden*. Tillgänglig: Landguiden [hämtat 2018-02-02]

Kotsinas, U.-B. (u.å.). Ungdomsspråk. Ingår i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: Nationalencyklopedin [hämtat 2018-01-31]

Nationalencyklopedin (u.å.). Tinnitus. Tillgänglig: Nationalencyklopedin [hämtat 2022-12-17]

5.11 Sociala medier

Författare (användarnamnet för kontot) (år). *Ange de första 20 orden i inlägget som titel*. [twitterinlägg], datum. URL [hämtat datum]

Frans, E. (@DrEmmaFrans) (2021). I den lajkstyrda digitala eran är den mest effektiva formen av deplatforming tystnad och ointresse. [twitterinlägg], 2 juni. <https://twitter.com/DrEmmaFrans/status/1400104017385115653> [2021-06-22]

Huskurage (@huskurage) (2020). Precis innan hela hotellnäringen bara föll så lanserade vi Hotellkurage. Ett sätt att uppmärksamma gäster på att sexköp är förbjudet [...] [instagraminlägg], 8 april. https://www.instagram.com/CGGCLwxJnED/?utm_source=ig_web_copy_link [2021-06-22]

5.12 Blogg

Författare (år). Titel. *Bloggens namn* [blogg], datum. URL [hämtat datum]

Andrén, E. (2013). För eller senare exploderar jag. *Dagens bok* [blogg], 28 februari. <http://dagensbok.com/2013/02/28/john-green-forr-eller-senare-exploderar-jag/> [hämtat 2018-01-14]

5.13 Film

Filmens titel (år) [film]. Regissör. Ort: produktionsbolag

Searching for Sugar Man (2013) [film] . A film by Malik Bendjelloul. Stockholm: Nonstop Entertainment

5.14 Radio

Programmets titel (år). Avsnittets tite [radioprogram]. Radiokanal, sändningsdatum

P3 Dokumentär (2012). Dioxinfisken i Östersjön [radioprogram]. Sveriges Radio, P3, <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/104416?programid=2519> 14 oktober [hämtat 2018-01-10]

5.15 Podd

Programmets titel (år). Avsnittets titel [podcast], datum. URL

Värvet (2019). @389: Alexandra Rapaport [podcast], 4 november. <https://pdtail.se/podcast/varvet/-389-alexandra-rapaport/> [hämtat 2019-11-22]

5.16 TV

Programmets titel (år) [TV-program]. tv-kanal, eventuellt sändningsdatum.
Ingår programmet i en serie anges avsnittets titel efter årtalet.

Finland 100 år (2017) [TV-program]. Sveriges Television, SVT Play,
<https://www.svtplay.se/video/13105239/finland-100-ar/finland-100-ar-avsnitt-1?start=auto&tab=senaste> [hämtat 2018-02-02]

Ramp om historia. Rwanda. (2003). Utbildningsradion. Tillgänglig <http://www.ne.se>
[hämtat 2018-01-18]

5.17 Video

Programmets titel (år). Inslaget titel [video]. Producent. URL [hämtat datum]
Om författarens namn är känt blir det huvuduppslag.

Den nya Cinna (2008). [Videoupptagning]. Afasiförbundet i Sverige. 1 DVD
(58 min.)

Understanding the dimensions of sustainable development (2017) [video].
<https://www.youtube.com/watch?v=pgNLonYOc9s> [hämtat 2018-04-04]

Wirdefalk, D. (2011). *Hitta bilder på nätet som du får använda: Creative Commons* [video].
<http://www.youtube.com/watch?v=gti5DpjjBtU> [hämtat 2018-01-30]

5.18 Illustrationer: figurer och tabeller

I vetenskapliga texter delar man upp illustrationer i figurer och tabeller. **Figurer** är diagram, fotografier, skisser och andra bilder. **Tabeller** är en presentation av data i tabellform. Illustrationer behöver en förklarande bildtext som placeras under illustrationen (för figurer) och ovanför illustrationen (för tabeller).

Illustrationer ska numreras i den ordning de presenteras i ditt arbete. Gör en förteckning över figurer (Figur 1, Figur 2) och en förteckning över tabeller (Tabell 1, Tabell 2). Förteckningen över illustrationer ska placeras som en bilaga efter referenslistan.

Texthänvisningen placeras efter bildtexten. I den löpande texten refererar du till illustrationens numrering.

6 Källförteckning

(det här är ett exempel, ställ alltid upp materialet i bokstavsordning, börja med siffror)

1177 *Vårdguiden* (2017). Tinnitus. <https://www.1177.se/Vastmanland/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Tinnitus/> [hämtat 2017-09-12]

Cedersund, E.(2000). *Samtal i äldreomsorgen*. Studentlitteratur

Erath, A. (2015). När elden har slocknat : möt dem som drabbades av branden. *Modern Psykologi*, nr 1, ss. 38-47

The Gale encyclopaedia of science (2015) Pluto. Tillgänglig: Science in context [hämtat 2018-02-02]

Höjer, H. (2015). Här såldes svenska sjömän som slavar. *Forskning & framsteg*. <http://fof.se/tidning/2015/4/artikel/har-saldes-svenska-sjoman-som-slavar> [hämtat 2018-01-25]

Kotsinas, U.-B. (u.å.). Ungdomsspråk. Ingår i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: Nationalencyklopedin [hämtat 2018-01-31]

Nilsson-Rönnqvist, Å (2015). Många svenskar tål inte gluten - men får ingen diagnos. *Dagens Nyheter*, 18 juli. Tillgänglig: <http://www.dn.se> [hämtat 2015-08-05]

P3 Dokumentär (2012). Dioxinfisken i Östersjön [radioprogram]. Sveriges Radio, P3, <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/104416?programid=2519>, 14 oktober [hämtat 2018-01-10]

Skolverket (2016). *Ansvar för elevernas arbetsmiljö*. <https://www.skolverket.se/fran-skola-tillarbetsliv/apl/2.7151> [hämtat 2018-02-02]

Understanding the dimensions of sustainable development (2017) [video]. <https://www.youtube.com/watch?v=pgNLonYOc9s> [hämtat 2018-04-04]

Wirdefalk, D. (2011). *Hitta bilder på nätet som du får använda: Creative Commons* [video]. <http://www.youtube.com/watch?v=gti5DpjjBtU> [hämtat 2018-01-30]

7 Bilagor

Allra sist i uppsatsen finns plats för bilagor. Alla bilagor numreras, Bilaga 1, Bilaga 2 och så vidare. Exempel på bilagor kan vara enkäten du delat ut, tabeller, fotografier, utdrag ur artiklar, originaldokument eller andra dokument som varit relevanta för ditt arbete.